Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и р. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація вôлъ ч. 8 улица Чарнецкого.

Редакція ул. Францисканьска ч. 10, дворъ 10.

Письма приймають ся лишь франковані.

Рекламаціи неопечатані вôльні ôдъ порта рукописи не звертають ся

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львовской“.

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Газеты Львовской“ и въ ц. к. Старостяхъ въ провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к
на пôвъ року . 1 зр. 20 к
на чверть року . 60 к
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к
на пôвъ року 2 зр. 70 к
на чверть року 1 зр 35 к
мѣсячно . . . . 45 к
Поодиноке число 3 кр

Ч. 247. | Нинѣ: Завтра: | гр. | Акепсімы Іоанікія п. | рим. к. | Леополь. Едмунда | Второкъ 3 (15) листопада 1892 | Всхôдъ сонця 7 г. 9 м.; захôдъ 4 г. 19 м. Баром. 767 терм. + 2·4 — 0·4° | РОКЪ II.

Рада державна.

На суботнѣшнôмъ засѣданю Палаты пословъ, вôдповѣвъ Міністеръ Ґавчь на интерпеляцію ґр. Гогенварта, котрый пытавъ ся, якъ стоить справа зъ тымъ, що вѣденьска окружна Рада шкôльна зъ огляду на учениковъ мойсеевого вѣроисповѣданя, заказала христіяньскимъ дѣтемъ голосно хрестити ся въ школѣ. Міністеръ представивъ цѣлый хôдъ сеѣ справы и заявивъ, що краєва Рада шкôльна потвердила и выдала сей заказъ окружнои рады лише зъ причины хибного примѣненя правныхъ формальностей. Намѣстництво спостерегло сю похибку и сейчасъ скасувало сей заказъ. Міністеръ заявивъ, що въ дальшôй стадіи тои справы выкористає прислугуюче ему право надзору и не допустить до выданя жадного такого зарядженя, котре бы ображало релиґійні чувства католицкого населеня.

Посолъ Щепановскій пояснивъ свою справу зъ картками при голосованю, за котру ему п. Люеґеръ робивъ закиды. Въ тôмъ, що за неприсутныхъ въ сали польскихъ пословъ, вôддавъ картки голосуючій, не видить п. Щепановскій нѣчого невластивого, бо въ такихъ случаяхъ, якъ выбôръ до комисіи, поступає Коло польске все солидарно и здавна було въ звычаю, що за неприсутныхъ въ сали пословъ вôддавано картки. Бесѣдникъ покликавъ ся въ тôй справѣ на свѣдоцтво цѣлои Палаты. Посолъ Люеґеръ порôвнавъ поступокъ п. Щепановского зô знанымъ поступкомъ п. Шнайдра, котрый написавъ на картцѣ имя иншого посла и кинувъ до урны. Отже бесѣдникъ застерѣгъ ся противъ такого порôвнаня, бо се зовсѣмъ иншій случай.

П. Люеґеръ заявивъ вôдтакъ, що и въ поступку п. Шнайдра не було нѣчого нaганного, а таки дôставъ вôнъ за се нагану. (Зъ рôжныхъ сторôнъ перечать тому). Вôддаване картокъ за неприсутныхъ пословъ, єсть по думцѣ бесѣдника нарушенємъ реґуляміну, а Палата держить ся засады: рôвне право для всѣхъ; отже повинна дати таку саму нагану п. Щепановскому, яку дала свого часу п. Шнайдрови.

Вôдтакъ перейшла Палата надъ тою справою до порядку дневного.

Велике обурене выкликала въ Палатѣ интерпеляція п. Шлезінґера, котру вôнъ поставивъ минувшои пятницѣ въ справѣ торгу дѣвчатами. Зô стеноґрафічного протоколу пересвѣдчено ся, що вôнъ въ своѣй интерпеляціи ужививъ образливого притыку до міністра и лібералъныхъ пословъ, черезъ що президентъ Смолька на засѣданю въ суботу заявивъ свое обурене зъ причины интерпеляціѣ Шлезінґера. Каже, якъ бы бувъ перечитавъ еѣ впередъ, то бувъ бы не допустивъ до такои интерпеляціѣ Шлезінґера. Шлезінґеръ хотѣвъ щось сказати на свою оборону, але его перекричали. Слѣдуюче засѣдане буде въ середу.

Справы краєві.

Краєва комисія для справъ промысловыхъ вôдбула дня 6 с. м. засѣдане. На заосмотрене доповняючихъ шкôлъ промысловыхъ въ Стрыю и въ Новôмъ Торзѣ потрѣбными средствами науковыми призначено по 400 зр. До провізоричного заименованя инструкторомъ краєвои школы для столярства и выробу забавокъ въ Живци представлено п. Павла Придаткевича. На пятимѣсячну науку рысункôвъ у высшôй школѣ промысловôй въ Краковѣ призначено въ порозумѣню зъ краєвою Радою шкôльною 15 учителѣвъ народныхъ. Они мають тамъ навчити ся рысункôвъ настôлько, щобы могли потôмъ учити въ доповняючихъ школахъ промысловыхъ. Имъ вызначено по 25 зр. мѣсячно и запевнено зворотъ коштôвъ подорожи. На запомоги для бѣднѣйшихъ учениковъ высшои школы промысловои въ Краковѣ призначено 150 зр. Признанено стипендіѣ для 37 учениковъ школы для промыслу деревного въ Закопанôмъ, для 14 учениковъ и учениць ткацкои школы въ Вилямовицяхъ, для 2 учениковъ державныхъ шкôлъ промысловыхъ въ Краковѣ и Львовѣ, для 1 ученика колодѣйско боднарскои школы въ Каменцѣ, для 1 ученика зъ шевского варстату въ Уговѣ, для 1 ученицѣ школы коронкарскои въ Закопанôмъ и ученика технольоґічного музея у Вѣдни. Вызначено ричалтъ 265 зр. на запомоги для учениковъ краєвого варстату колодѣйского въ Грибовѣ. К. Коссовскому удѣлено по 30 зр. мѣсячно на пôвъ року, щобы доповнивъ свои вѣдомости въ фаху колодѣйскôмъ.

Принято нормальну постанову, якъ ужити суму 2000 зр., котру Соймъ вставивъ до буджету краєвого на р. 1893 и призначивъ еѣ на стипендіѣ для молодежи, що вчить ся торговлѣ. Рѣшено утворити зъ тои сумы стипендіѣ найменшій 300 зр., а найбôльшій 500 зр., щобы ихъ на пôдставѣ конкурсу надавати ученикамъ шкôлъ торговельныхъ, або взагалѣ практикантамъ у фаху бухгальтерично-комерціяльнôмъ, абы они вчили ся дальше въ се-

НОВѢЙШІ ПОСТУПЫ ВЪ ТЕХНИЦѢ.

Дивна та людска натура! Той самъ чоловѣкъ, що зъ превеликимъ трудомъ старає ся выбороти собѣ вôдъ природы всѣлякого добра, що за тымъ добромъ рые ся глубоко въ землю и запускає ся ажь на дно моря, що хотѣвъ бы присвоити собѣ силу воды, вѣтрôвъ и громôвъ—той самъ, кажемо, чоловѣкъ не перестає придумувати и такихъ способôвъ, котрыми мôгъ бы все свое майно, всѣ здобутки своеи працѣ въ однôй хвили зруйнувати, знѣвечити до тла такъ, щобы и слѣду по нихъ не лишило ся! Отсю якусь дивну людску натуру будемо мабуть найлѣпше могли спôзнати, коли придивимось найновѣйшимъ способамъ, якими нинѣшна техника замѣняе просту глину на красный и цѣнный металь, якъ она добуває зъ воды силу, котра може єй заступити силу пôвъ міліона коней и наконець, які то страшні выдумано способы, щобы въ однôй хвили нѣвечити весь добутокъ людскои працѣ.

I.

Глина и вода — богатство и сила. — Глинякъ або металь зъ глины. — Ужитокъ глиняка и его значѣне въ промыслѣ. — Глинякові бронзы. — Якъ добуває ся глинякъ зъ глины?

Комужъ не знана та величезна маса глины, яка находить ся въ декотрыхъ сторонахъ нашого краю? Мѣсцями поднимають ся зъ неи цѣлі горы и творять величезні глиниска, котрі стоять майже зовсѣмъ безъ ужитку, бо зверха покрывае ихъ лишь тоненька верства урожайнои землѣ, придатнои до управы. Лишь де близше мѣстъ, тамъ и тѣ глиниска мають трохи бôльше значѣне, бо на нихъ повстають хочь бы лишь малі цегольнѣ, коли вже не великі фабрики цеглы, выроблюванои силою пары. Впрочôмъ стоять они зовсѣмъ безъ ужитку. Якъ у насъ, такъ и всюды не мала та глина нѣякого бôльшого значѣня, доки ажь не удало ся людямъ добувати зъ неи бѣлый и дуже легонькій металь, подôбный барвою зовсѣмъ до срѣбла, а званый глинякомъ або алюмініюмъ. Ажь тогды показало ся, яке то велике богатство знаходить ся въ тôй глинѣ. Але, щобы то богатство зъ неи добути, треба було и вôдповѣднои силы. Зъ поступомъ часу знайшла ся и та сила; знайшли еѣ люде въ водѣ, въ тыхъ водоспадахъ, що до недавна лишь вабили людске око своєю величавою красою. Та безужиточна глина въ спôлцѣ зъ водою отворили чоловѣкови нове жерело его богатства.

Ще въ 1827 р. вôдкрывъ бувъ ученый Вилеръ, що звычайна глина складає ся зъ якогось творива (матеріѣ), котре вôнъ выдобувъ зъ неи въ видѣ сѣрого порошку, а въ 1845 р. удалось ему той порошокъ стопити и вôнъ одержавъ зъ него блыскучі и бѣленькі якъ срѣбло кульочки. Показало ся, що то єсть металь, такій самый, якъ золото, срѣбло, желѣзо, мѣдь и т. д., але що вôнъ не находить ся на земли въ чистôмъ станѣ, такъ якъ другі металѣ, лише въ видѣ глины. Металь той назвавъ вôнъ алюмініюмъ або по нашому глинякъ, а то длятого, що коли алюмініюмъ сполучить ся зъ киснемъ (ґазомъ, що єсть въ нашôмъ воздусѣ а безъ котрого мы не моглибы жити), то въ него зробить ся глина. Ба, показало ся, що той металь єсть дуже легонькій, а мимо того досыть твердый и мôцный и длятого мôгъ бы бути до неодного придатный. Длятого французскій хемікъ Девіль почавъ уже въ 1854 р. выробляти сей металь на ладъ фабричный, сподѣваючись зъ него значного зарôбку. Цѣсарь Наполеонъ III звернувъ бувъ на него також увагу, бо знаючи, що то металь дуже легкій, думавъ, що дасть ся зъ него робити всѣлякі предметы для войска. Вôнъ давъ отже Девільови значну запомогу, а той почавъ выробляти глинякъ на бôльші розмѣры. На першôй всесвѣтнôй выставѣ въ Парижи въ 1855 р. можна було першій разъ побачити глинякові штабы, а першій предметъ, якій зроблено зъ глиняка, то бувъ „деркачь“ (дитиняча забавка), якій зробивъ Девіль для Наполеонового сына Люля, котрый народивъ ся бувъ въ мартѣ 1856 р.; ту забавочку вложивъ бувъ Девіль дитинѣ до колыски.

Вôдъ сего часу проминуло вже богато лѣтъ, а новый металь переставъ вже служити лишь до самои забавки, а занявъ въ промыслѣ и торговли дуже поважне мѣсце. Нинѣ досыть

редныхъ або высшихъ школахъ торговельныхъ и набирали практики въ бôльшихъ домахъ торговельныхъ и поза границями краю.

Ухвалено позычити ткацкому товариству въ Вилямовицяхъ 3000 зр., а абітурієнтови одной зъ краєвыхъ шкôлъ гончарскихъ удѣлити беззворотну запомогу въ сумѣ 200 зр. на уряджене власного варстату. Вкôнци постановлено: представити ученика школы гончарскои въ Порубѣ В. Ґолду на правительственну степендію до керамічнои школы въ Знаймѣ; — надати 13 стипендій ученикамъ школы слюсарскои въ Святникахъ; призначити 360 зр. на запомоги для 12 учениковъ гончарскои школы въ Коломыѣ; — удѣлити одному абітурієнтови школы колодѣйско-боднарскои въ Каменцѣ струмиловôй 100 зр. на дальше образоване; — удѣлити 50 зр. стипендіѣ ученикови высшои школы промысловои въ Краковѣ; — удѣлити 60 зр. помôчникови рѣзьбарскому зъ Ланцута на науку въ Закопанôмъ, и надати стипендію ученикови промыслу деревного въ Закопанôмъ.

Зъ рускихъ товариствъ.

Справоздане зъ дѣяльности читальнѣ „Просвѣты" въ Угриновѣ горѣшнôмъ повѣта станіславôвского вôдъ 17 мая 1891 до 31 жовтня 1892:

Читальня въ Угриновѣ горѣшнôмъ повстала на основѣ ще старого, выданого „Просвѣтою", статута, дня 17 мая 1891 р. Колижь товариство „Просвѣта" змѣнило свôй статутъ и обняло нимъ також и читальнѣ, то й читальню въ Угриновѣ горѣшнôмъ перемѣнено на читальню „Просвѣты". Статутъ для новои читальнѣ приняло ц. к. Намѣстництво дня 22 сѣчня 1892 р. до ч. 2643 до своеи вѣдомости, а дня 20 марта 1892 вôдбулись перши загальни зборы новои читальнѣ.

До выдѣлу увôйшли: о. Григорій Рибчакъ мѣсцевый парохъ яко голова, Олекса Терешкунъ начальникъ громады яко заступникъ головы, Лука Павлиский яко касієръ. Дмитро Терешкунъ яко бібліотекарь, и Онуфрій Терешкунъ яко писарь, а на заступниковъ Юрко Терешкунъ и Гринь Дурановичь. До читальнѣ вписало ся 91 членовъ, межь ними 23 женщинъ замужныхъ и дѣвчатъ. Вкладка рôчна выносить 30 кр., зъ чого передплачуєсь часописи и оплачуєсь хату, опалъ и свѣтло. Бібліотека числить 136 книжочокъ, окрôмъ часописей; до бібліотеки жертвувавъ Свѣтлый выдѣлъ „Просвѣты" 53 книжокъ, а кôльканацять книжочокъ: п. Буржиньскій, мѣсцевый дѣдичь, п. посолъ Іосифъ Гурикъ и дръ Стефанъ Федакъ зô Львова. Читальня вписана до тов. „Просвѣта" яко членъ, а передплачуе „Батькôвщину", „Добри Рады", „Народну Часопись" и „Посланника".

Дня 11 цвѣтня 1892 р. отворено при читальни такожь крамницю, на котру зложили члены читальнѣ суму 100 зр. Зъ того вже куплено уряджене для крамницѣ, а на сами товары осталось 8 зр. До дня 31 жовтня 1892 выносить цѣлый оборотъ крамницѣ 757 зр. Крамницею завѣдуе выдѣлъ читальнѣ.

При читальни есть такожь мѣшаный хоръ, зложеный зъ 30 особъ самои молодежи.

Въ часѣ вôдъ 17 мая 1891 р. до 31 жовтня 1892 було: три загальни зборы а пять засѣдань выдѣлу, на котрыхъ обговорювано справы для пôднесеня читальнѣ. Ворогôвъ читальня не мае; до читальнѣ ходять стари господарѣ та господинѣ и молодѣжь. Кождои недѣлѣ и свята въ лѣтѣ и въ зимѣ, по вечѣрни, пôдъ проводомъ мѣсцевого пароха яко головы читальнѣ, всѣ зôбрани удають ся зъ церкви до читальнѣ и тутъ читаесь въ голосъ (найчастѣйше читае о. парохъ) часописи и книжочки „Просвѣты", а по читаню ведуть ся розмовы або о прочитанôмъ, або о чôмсь такôмъ, що для хлѣборобôвъ потрѣбне. Кромѣ того богато книжочокъ и часописей беруть члены до читаня дома. До читальнѣ заходять яко гостѣ такожь и нечлены. Крамниця при тôмъ такожь щось уторгуе, бо лише сѣни дѣлять еѣ вôдъ читальнѣ. Въ крамници зъ початку купували не дуже численно, бо до мѣста Станіслава лише 4 кільометры, але теперь всѣ переконали ся о хосенности крамницѣ и о добротѣ товарôвъ, то й радо въ крамници купують и менше выходять до мѣста.

Перегляд политичный.

Въ суботу, о год. пôвъ до 9 вечеромъ, приѣхавъ до Вѣдня россійскій наслѣдникъ престола. На доронѣ ждавъ на него Є. Вел. нашъ Цѣсарь, Найд. Архікнязь Кароль Людвикъ и инши Архікнязѣ. Повитане було дуже сердечне. Є. Вел. Цѣсарь обнявъ и поцѣлувавъ великого князя кôлька разôвъ, а публика въ честь гостя кричала: Hoch! Na zdar! и живіо! — Вчера звидѣвъ вел. князь гробницю цѣсарску у Капуцинôвъ, зложивъ величавый вѣнець на домовинѣ пок. Арх. Рудольфа, и бувъ въ православной церквѣ. Вôдтакъ зложивъ візиты членамъ Дому цѣсарского, и удавъ ся на снѣдане до Найд. Архікнязя Кароля Людвика. По полудни бувъ въ Дворѣ ґалевый обѣдъ. Вечеромъ бувъ гость въ театрѣ, а зъ вôдси въ товариствѣ Є. Вел. Цѣсаря вôдъѣхавъ просто на двореця, щобы на Пôдволочиска удати ся до Москвы. Нинѣ въ полудне переѣхавъ вел. князь черезъ Львôвъ зовсѣмъ инкоґніто.

Конференціѣ, що вели ся въ Міністерствѣ торговлѣ въ справѣ галицкихъ зелѣзниць льокальныхъ, довели вже до порозумѣня що до проґрамы. Репрезентанты гал. Выдѣлу краевого предложать ему справоздане и вôдъ Выдѣлу краевого буде залежати, чи мають бути ще дальши пертрактаціи. Такъ якъ теперь справа стоить, мае галицкій Соймъ ухвалити краевый законъ о зелѣзницяхъ льокальныхъ, подобный до такогожь закона стирыйского. Сфінансоване тыхъ зелѣзниць мавъ бы перевести гал. Банкъ краевый.

Нове міністерство угорске уконституує ся сего тыжня и представить ся парламентови мабуть въ суботу.

Наслѣдникомъ ґенерала Швайніца на становищу амбасадора въ Петербурзѣ, якъ кажуть, мае зôстати ґен. Вільомъ, бувшій нѣмецкій повномôчникъ войсковый въ Петербурзѣ.

Президентомъ Сполученыхъ Державъ выбрано Клевеляндa.

Новинки.

Львôвъ дня 14 падолиста.

— **Громадѣ Рыбникъ**, въ повѣтѣ дрогобицкôмъ, удѣливъ Є. Вел. Цѣсарь 100 зр. запомоги на докôнчене будовы школы.

— **Именованя.** П. Міністеръ скарбу именувавъ радника рахункового Тадея Жебровского старшимъ радникомъ рах., а ревідентовъ рахунковыхъ: Ивана Шіндлера, Зенона Шидловского и Александра Похмарского рахунковыми радниками въ краевôй Дирекціи скарбовôй у Львовѣ. — О. Стефанъ Юрикъ, префектъ духовнои семинаріи, именованый заступникомъ учителя реліґіи при V-ôй ґімназіи у Львовѣ а краева Рада шкôльна асиґнувала ему ремунерацію въ высотѣ 300 зр.

оглянути хочь бы лишь склепови выставы у Львовѣ, щобы переконати ся о значѣню и пожаточности сего металю. Правда, що по тыхъ глиняковыхъ предметахъ, яки теперь вôйшли въ торговлю, не видко ще великои практичности, але причина того лежить не такъ въ самôмъ металю, якъ въ трудности его выдобуваня и оброблюваня. А всежь таки техніка що до глиняка поступила въ послѣдныхъ часахъ на стôлько, що й ти трудности дались уже по бôльшôй части побороти. На выставахъ склеповыхъ видко нинѣ зъ глиняка по найбôльшôй части всѣлякого рода коробки и шкатулки, дуже красно выроблювани, котри на перший поглядъ выглядають такъ, якъ колибъ були изъ найчистѣйшого срѣбла; пôдставки на білеты, тарѣльчики, рамцѣ, гребенѣ, спинки до сорочокъ, брошѣ, шпильки до волося, ручки до перъ сталевыхъ въ видѣ гусячого пера, коробки на тютюнъ и циґара та папѣросы, боклажки, фляшинки и тымъ подобни всѣляки дрôбницѣ, котрыхъ цѣна дуже мала, бо вôдъ 10 кр. найвысше до 3 або 5 зр. Зъ глиняка однакожь дають ся выробляти вже и практичнѣйши рѣчи, отъ хочь бы н. пр. ключѣ; грубый ключь зъ глиняка есть дуже легонькій, майже не чути его въ кишени, а однакожь робить таку саму службу якъ и зелѣзный. Въ послѣдныхъ часахъ стали въ декотрыхъ краяхъ таки на добре о тôмъ думати, чи недалось бы въ войску позаводити деяки рѣчи зъ глиняка. Глинякови похвы на шаблѣ були бы значно лекши, а все таки робили бы таку саму службу, якъ теперѣшни зелѣзни; есть такожь въ проектѣ робити для войска зъ глиняка патронташѣ, менажки, боклажки на воду и взагалѣ все, що нинѣ робить ся зъ зелѣзнои бляхи.

Пробовано такожь выробляти зъ глиняка всѣляку посудину на стравы и напитки, але черезъ якійсь часъ настала була въ сѣмъ напрямѣ застоя, бо деяки лѣкарѣ стали були доказувати, що коли деяки стравы або напитки стоять довшій часъ въ глиняковôй посудинѣ, то надгрызають еѣ, розпускають въ собѣ глинякъ и черезъ то стають ся шкôдливи для здоровля. Новѣйши, строго наукови розслѣды въ Карльсруге, въ княжествѣ баденьскôмъ, показали, що такъ не есть. Тамошна княжеска стація для розслѣдôвъ средствъ поживы робила зъ глиняковою посудиною таки розслѣды: Глинякови боклажки однаковои величины, понаповнювано всѣлякими родами винъ и пива, молокомъ, кавою, масломъ, оцтомъ и т. д. Що дня по кôлька разôвъ потрясувано тыми боклажками и перемѣшувано то, що въ нихъ було; по чотирохъ недѣляхъ показало ся, що у всѣхъ тыхъ артикулахъ поживы розпустило ся такъ мало глиняка, що лишь зъ великимъ трудомъ можна було его въ нихъ вынайти, а вже нѣякъ не можна було вымѣрити, кôлько глиняка въ чôмъ розпустило ся.

Въ наслѣдокъ того здобувъ собѣ нинѣ глинякъ вже широке поле; его можна буде уживати не лишь на посудину для всѣлякихъ стравъ, але такожь и на всѣляки прилады въ штуцѣ лѣкарскôй.

Яко примѣръ хосенности глиняка въ иншôмъ напрямѣ, нехай послужить слѣдуючій примѣръ. Перша и одинока въ Европѣ фабрика, котра выробляе глинякъ при помочи електрики, фабрика въ Найгавзенъ у Швайцаріи, казала була зробити минувшого року велику лодку зъ глиняка до перевоженя нафты и пустила еѣ на воду на Ціріхскôмъ озерѣ. Цѣла лодка выглядала якъ срѣбна, бо зъ верха була оббита глиняковою бляхою, пôвтора міліметра грубою. Але не лише верхъ лодки, но и бôльша часть еѣ складала ся зъ глиняка: керма, труба, скриня довкола паровои машины, ба й коминъ вôдъ машины — все було зъ глиняка. До того всего ужито около 280 кільо глиняка. Цѣла лодка разомъ вже зъ паровымъ котломъ, машиною и котвою, важила всего 440 кільо, пôдчасъ коли звычайни лоди, яки доси роблено зъ дерева и зелѣза, важили 600 до 800 кільо. Отже глинякова лодка есть значно лекша и очевидно, що при такôй самôй силѣ, яка порушуе лодку зъ дерева и зелѣза, може скорше плысти. И дѣйстно, пôдчасъ коли звычайна лодка робить на годину ледви 9 кільометрôвъ, то глинякова лодка робила 10 кільометрôвъ. При тôмъ ще и та догода, що глинякова бляха нѣколи не ржавѣе, все выглядае чиста якъ срѣбло, отже не треба еѣ нѣчимъ заслонювати вôдъ воды.

Якъ вже зъ того видимо, ужитокъ глиняка есть дуже великій и широкій, але вôнъ представить ся намъ ще бôльшимъ, коли зважимо, що зъ глиняка удало ся теперь

— **Превенты** одержали оо.: Теоф. Ковальскій на Явче, Теод. Богачевскій на Лецôвку, Ил. Рейтаровскій на Бѣлкôвцѣ, всѣ въ епархіи львôвской.

— **Доповняючій выборъ** трехъ членôвъ Рады повѣтовои въ Борщевѣ зъ ґрупы громадъ мѣскихъ розписаный на день 28 грудня с. р., а доповняючій выбôръ одного члена тоижь Рады повѣтовои зъ ґрупы бôльшихъ посѣлостей на день 30 грудня с. р.

— **„Руска Бесѣда" въ Тернополи** устроює сихъ мясницъ осѣнныхъ ще оденъ вечеръ зъ танцями у власныхъ комнатахъ дня 20 падолиста. Запрошеня розсылають ся, а не одержавшѣ ихъ зволять зголоситись до выдѣлу „Бесѣды". Стрôй народный або візитовый. Початокъ о годинѣ 8 ôй вечеромъ.

— **На засѣданю рады завѣдуючои „Гуцульскою Спôлкою"** выбрано до кураторіи краєвои школы для выробôвъ деревныхъ дра Ник. Федоровича предсѣдателемъ спôлки, о. Николая Лепкого катихита ґімназіяльного и Ил. Гарасимовича директора Спôлки. Въ складъ кураторіи вôйдуть ще два делеґаты Выдѣлу краєвого, зъ котрыхъ оденъ буде предсѣдателемъ, вôдтакъ делеґатъ Рады повѣтовои и доповняючои коломыйскои школы промысловои. Выдѣлъ краєвый признавъ одному зъ делеґатôвъ мѣсце предсѣдателя а заразомъ адміністраційный проводъ въ школѣ.

— **Власна помôчь.** У Львовѣ засновує ся пôдъ протекторатомъ Пр. Архіепископа Иссаковича зарôбково-господарске товариство пôдъ именемъ „Власна помôчь". Товариство має на цѣли пôдпиранє промыслу краєвого.

— **Огнѣ.** Зъ Пôдгаєччины пишуть намъ: Дня 10 падолиста о год. 11 въ ночи выбухъ огонь въ Бѣлокерници, селѣ вôддаленôмъ о 13 клм. вôдъ Пôдгаєць, въ домѣ Абрагама Тайхмана. Хтось єго пôдпаливъ. Згорѣвъ дахъ, а зрубъ уратовано. Будынокъ бувъ обезпеченый. Ледви згашено сей огонь, а вже о год. пôвъ до 1 по пôвночи повставъ другий огонь въ тôмъ самôмъ селѣ въ будынкахъ Беріша Габера. Зъ Пôдгаєць прибула о 2 год. въ ночи повѣдомлена о выпадку огню сторожа пожарна пôдъ проводомъ п. Ем. Сиґерича. Она застала въ огни стодолу и три великѣ стоги збôжа. О 5 год. рано загашено огонь. Будынки и збôже були обезпеченѣ. И того огню причиною було мабуть пôдпаленє. При тôмъ лучила ся й инша сумна пригода. Бѣлокерницкій учитель Філємонъ Миськевичь, побачивши страшну луку пожарну, сейчасъ упавъ неживый въ наслѣдокъ удару апоплєктичного.

— **Зъ Будапешту доносять:** Выстава въ Чікаґо дала нагоду торговцямъ живого товару розвинути свою несовѣстну дѣяльнôсть на широкій розмѣръ. Добре платнѣ аґенты намавляють въ Галичинѣ, въ Царствѣ польскôмъ и на Угорщинѣ молодѣ гарнѣ дѣвчата до подорожи и обѣцюють имъ дуже добру службу при продажи на выставѣ. Одержавши провізію вывозять ихъ не до Америки, але не на Всхôдъ до публичныхъ домôвъ. Одна така дѣвчина, вывезена зъ Угорщины, Илька Бошанъ, довѣдавши ся, въ якôй цѣли єѣ вывезено, кинула ся въ Одесѣ въ море.

— **Дивный самоубійникъ.** Въ незвычайный спосôбъ позбавивъ себе житя оденъ 70 лѣтный старецъ въ Бечешъ Чаба на Угорщинѣ. Вôнъ принѣсъ собѣ домовину на кладовище и хрестъ, убравъ ся якъ на смерть и повѣсивъ ся на брамѣ кладовища. При нѣмъ найдено 2 зр., оденъ для кантора, другий для гробаря.

— **Обманецъ.** П. С. Я. оповѣдає въ „Дѣлѣ" таку пригоду, котрои бувъ свѣдкомъ: „Рѣчь дѣєсь о годинѣ 10½ въ ночи въ ваґонѣ III. клясы поѣзду поспѣшного, що ѣде въ напрямѣ до Кракова. Сиджу я, побôчь мене якійсь цивілізованый жидъ, другій жидъ — якъ самъ казавъ менѣ — зъ Румуніи, два мазуры и оденъ воякъ. Входить паниско высокій, зъ чорнявымъ лицемъ, кланяєсь на всѣ боки кречно, выймає щось въ родѣ картъ до гры и безъ церемоніи приступає до насъ та просить выбрати по однôй. Я вынявъ одну зъ великою чорною цифрою 7, оденъ жидъ 5, а паниско 20. Тôлько три були карты. Тодѣ каже паниско, щобы мы зъ нимъ розпочали гру: хто мѣжь тыми трома картами трафить найбôльшу сей выграє. Пристали до гры оба жиды. Паниско перекидувавъ усе, мѣшавъ тѣ три карты, а тамтѣ ставляли яку-тамъ суму и вгадували. Зъ початку йшло по одному золотому, зъ-вôльна дôйшло до 50! Паниско выгравъ. Передъ Судовою Вишнею сказавъ вôнъ, що перестає грати и выйшовъ до другои передѣлки ваґона. Тогдѣ и прокинувъ ся жидъ Румунъ зъ горячки граня и побачивъ, що програвъ 102 зр. Се були всѣ єго грошѣ, що мавъ въ дорозѣ. Другій жидъ програвъ 53 зр. Жидъ-Румунъ ставъ тодѣ страшно кричати, рвати собѣ волося зъ головы, бити головою объ стѣны ваґона, здавалось, що хотѣвъ выскочити за панискомъ, котрый заразъ опустивъ поѣздъ. Тымчасомъ поѣздъ наразъ рушивъ и все пропало".

— **Велитъ.** Въ Варшавѣ перебуває теперь 22-лѣтный парôбокъ незвычайно довгій и тяжкій. Зве ся Вінкентій Кубиньскій, а родомъ єсть зъ Царства польского. Высокій вôнъ на 5 лôктôвъ и 4 цалѣ, а важить 347 фунтôвъ, хочь зовсѣмъ не єсть товстымъ. До послѣдныхъ часôвъ вôнъ працювавъ на рôли. Якійсь пôдприимець зъ Вѣдня зробивъ зъ нимъ контрактъ на 6 лѣтъ и ѣде зъ нимъ заразъ до Вѣдня. Давъ єму спершу 300 рублѣвъ, а кромѣ того обѣцявъ єму давати цѣле удержанє и 400 рублѣвъ въ першихъ трехъ лѣтахъ, а 800 рублѣвъ въ слѣдуючихъ трехъ лѣтахъ. За те, розумѣє ся, буде єго показувати людямъ.

— **Величезна часопись.** Анґлійска часопись Times (читає ся Таймсъ), належить до найбôльшихъ европейскихъ часописей. Въ звычайнôмъ выданю має она що дня девятьдесять шпальтъ. А що въ каждôй шпальтѣ мѣстить ся вôдъ 200 до 260 вершѣвъ, а въ каждôмъ вершу 50 до 60 буквъ, то загаломъ въ однôмъ числѣ єсть до пôвтора міліона буквъ. Тымъ способомъ каждый нумеръ Times-а єсть майже три разы бôльшій, вôдъ неоднои повѣсти въ трохъ томахъ, въ котрôй нема бôльше, якъ 600.000 буквъ, поминувши вже численнѣ пустѣ мѣсця и частѣ устуцы. Штабъ друкарнѣ складає ся майже въ 1000 особъ. Въ адміністраціи часописи працює 120 урядникôвъ. Двѣста двайцять особъ въ редакціи бере платню не нижшу, якъ 1000 зр. на мѣсяць. Иншѣ сотрудники суть платнѣ вôдъ верша. Богато зъ нихъ заробляє и 1200 зр. на мѣсяць. Найдорожшимъ вôддѣломъ въ Times-ѣ суть дописи зъ заграницѣ, за котрѣ платять величезнѣ грошѣ. Въ каждôй столици всѣхъ державъ Times має своихъ дописувателѣвъ. Они займають неразъ дуже высокѣ становища. Пильнѣ вѣсти приходять телеґрафомъ, а часопись дуже зважає на то, щобы всѣ вѣсти були правдивѣ. Тому рѣдко коли можна въ Times-ѣ стрѣтити „качку дениикарску", сотворѣнє дуже звычайне въ иншихъ великихъ заграничныхъ часописяхъ. Певна рѣчь, що нѣхто такои величезнои часописи цѣлои не читає, бо де набравъ бы стôлько часу? — а каждый читає въ нѣй те, чого єму треба. Часопись тая розходить ся по цѣлôмъ свѣтѣ.

Всячина.

— **Пыскова и ратична зараза у чоловѣка.** Позаякъ пыскова и ратична зараза на худобу у насъ въ многихъ сторонахъ дуже часто проявляє ся, ба й теперь ще денеде панує, то для осторогы нашихъ господарѣвъ не вôдъ рѣчи буде подати тутъ до загальнои вѣдомости, що й чоловѣкъ може набрати ся вôдъ худобы тои заразы, подôбно якъ носатизны вôдъ коней. Цѣкавый выпадокъ такого зараженя представивъ сими днями дръ Леві въ берлиньскôмъ товариствѣ лѣкарскôмъ. Якійсь властитель молочарнѣ пôдъ Берлиномъ вôддавъ бувъ одному 36-лѣтному робôтникови пôдъ надзôръ коровы, що занедужали були на пыскову и ратичну заразу; велѣвъ єму прикладати коровамъ оклады зъ саліцільовои кислоты и доѣти ихъ. Та зараза проявляє ся, якъ звѣстно, тымъ, що у занедужавшихъ звѣрятъ роблять ся мѣхурѣ, наповненѣ матерією, межи ратицями, на болонѣ слизовôй въ пыску и на вымени. Той робôтникъ дотыкаючись часто руками зараженыхъ звѣрятъ — мѣжь иншимъ, мусѣвъ вôнъ шматинкою збирати матерію и заражувати нею ще здоровѣ коровы, а то для того, щобы заразу прискорити, и щобы тымъ способомъ всѣ коровы тымъ скорше єѣ перебули — набравъ ся очевидно и самъ тои заразы та дôставъ такѣ самѣ мѣхурѣ въ ротѣ и на рукахъ. Однакожь вôнъ перебувъ єѣ щасливо, хочь ходивъ зъ нею майже три недѣлѣ, мавъ горячку и бôль въ карку. Отже зараза пыскова и ратична єсть напевне и для чоловѣка заразливою, хочь доси не вынайдено ще тыхъ бактерій, якѣ єѣ переносять. Люде набирають ся тои заразы черезъ то, що дотыкають ся зараженыхъ звѣрятъ або пють молоко вôдъ зараженыхъ коровъ. Але зараза ся не єсть для чоловѣка небезпечна и проминає по кôлькохъ недѣляхъ сама вôдъ себе; всежь таки треба бути осторожнымъ, щобы єѣ не набрати ся, бо вже то само немило, коли чоловѣкъ мусить кôлька недѣль нездужати, а вôдтакъ не можна ще на певно сказати, якѣ можуть бути дальшѣ наслѣдки такого зараженя.

Телеграмы.

Вѣдень 14 падолиста. На вчерашнôмъ засѣданю Кола польского выбрано знову тыхъ самыхъ членôвъ до комісіи парляментарнои. Вôдтакъ вела ся тайна дискусія надъ теперѣшнымъ положенемъ політичнымъ и проґрамою.

Будапештъ 14 падолиста. Вчера померло тутъ 3 особы на холеру.

Філіпополь 14 падолиста. Вчера замкнено торжественно выставу въ присутности князя Фердинанда.

Лондонъ 14 падолиста. На Трафальґарскôмъ скверѣ вôдбула ся соціялістична маніфестація, въ котрôй взяло участь 50.000 особъ. Мѣжь иншимъ ухвалено старати ся о публичнѣ роботы въ интересѣ безробôтныхъ людей.

Розкладъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

(важный вôдъ 1 мая с. р.)

Вôдходять:	Куреръ		Особовый			Мѣшаный
До Кракова	3·07	10·41	5·26	11·01	7·56	—
„ Пôдволочискъ въ Пôдв.	3·10	—	10·02	10·52	—	—
(въ голов. двор.)	2·58	—	9·41	10·26	—	—
„ Черновецъ	6·36	—	9·56	3·22	10·56	—
„ Стрыя	—	—	6·16	10·21	7·41	—
„ Белзця	—	—	9·51	—	—	—
„ Сокаля	—	—	—	—	—	7·36
„ Зымнои Воды	—	—	4·36	—	—	—

Приходять:	Куреръ		Особовый			Мѣшаный
Зъ Кракова	6·01	2·50	9·01	6·46	9·32	—
„ Пôдволоч. на Пôдзам.	—	2·45	9·17	6·55	—	—
„ (на гол. двор).	—	2·57	9·40	7·21	—	—
„ Черновецъ	10·09	—	7·56	1.42	7·06	—
„ Стрыя	—	—	1·41	9·16	2·35	—
„ Белзця	—	—	4·48	—	—	—
„ Сокаля	—	—	—	—	—	8·32

Часъ, львôвскій; рôзниця вôдъ середно-европейского (зелѣзничого) о 35 мінутъ: на зелѣзницяхъ 12 год., у Львовѣ 12 и 35 мін. Цифры товстѣ и пôдчеркненѣ мінуты означають часъ нôчный вôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мін. рано.

робити всѣлякѣ и дуже добрѣ бронзы, що вынайдено легкій и дешевый способъ его лютувати и що наконецъ глинякъ уживає ся теперь въ великôй части въ гутахъ, де выливають всѣлякѣ предметы зъ металѣвъ.

Глиняковѣ бронзы роблять ся черезъ домѣшку глиняка до мѣди. Коли розтопити чисту мѣдь и додати до неѣ 15 до 20 процентъ глиняка, то оба металѣ лучать ся зъ собою, при чôмъ робить ся велике тепло; такій бронзъ єсть тогды бѣлый якъ срѣбло; колижь дати бôльше якъ 20 процентъ глиняка, то бронзъ буде синяво-бѣлый. А якъ додасть ся менше якъ 15 процентъ глиняка, то бронзъ буде жовтавый, а при 5 процентъ жовтый якъ золото. Сей послѣдный бронзъ єсть найлѣпшій, бо дає ся ковати и обробляти якъ сталь, а притôмъ єсть далеко твердшій, якъ всѣ иншѣ бронзы и не зуживає ся такъ легко; длятого зъ него роблять пановки пôдъ чопы при машинахъ, котрѣ дуже борзо обертають ся. Въ Парижи роблено зъ того бронзу арматы. Въ Америцѣ выдумано теперь ще иншу мѣшанину. До глиняка додають трошки тітану, черезъ що глинякъ стаєсь гнучкимъ якъ сталь, а притôмъ и такъ твердымъ, що зъ него можна робити ножѣ, ножицѣ и т. д. Додавши до глиняка 4 процентъ срѣбла, дôстає ся мѣшанину, звану глиняковымъ срѣбломъ, зъ котрого выробляють важки и котрого уживають при вставлюваню штучныхъ зубôвъ. Доданємъ до мѣди 1 до 3 процентъ глиняка, дôстає ся т. зв. глиняковый мосяжь.

(Дальше буде.)

За редакцію вôдповѣдає **Адамъ Креховецкій**.

ИНСЕРАТЫ.

Експедиція мѣсцева
НАРОДНОИ ЧАСОПИСИ

зъ днемъ 1 (13) сѣчня 1892 перенесена до

„БЮРА ДНЕВНИКÔВЪ" ЛЮДВИКА ПЛЬОНА,

улиця Кароля Людвика, ч. 9.

„Бюро Дневникôвъ" буде приймати, выключно, вôдъ Нового року предплату мѣсцеву.

Инсераты („оповѣщеня приватнû") якъ для „Народнои Часописи" такъ також для „Ґазеты Львôвскои" вôдъ теперь буде принимати лишь горѣ назване „Бюро Дневникôвъ" Людвика Пльона.

„ДНѢСТЕРЪ"

Товариство взаимныхъ обезпеченъ

у Львовѣ

засповане на пôдставѣ концесіи Высокого ц. к. Міністерства справъ внутрѣшныхъ зъ дня 9 грудня 1891 ч. 22731, розпочало свою дѣяльнôсть дня 15 н. ст. вересня с. р.

„ДНѢСТЕРЪ", опертый на засадѣ взаимности своихъ членôвъ, обезпечае всяке майно движиме и недвижиме противъ шкôдъ огневыхъ пôдъ найприступнѣйшими условіями и почислюе можливо найнизшû преміи.

Всякû шкоды ліквідують ся и выплачують ся сейчасъ по пожарѣ.

Фондъ основный „ДНѢСТРА" выносить наразѣ 50.000 зр.

Якъ фондъ основный такъ и контракты заключенû зъ першими Товариствами контрасекураційными, подають „ДНѢСТРОВИ" можнôсть обезпечувати якъ найбôльшû сумы.

Друки якъ и всякû поясненя подають Аґенты, установленû у всѣхъ мѣстахъ и бôльшихъ селахъ якъ и

Дирекція „Днѣстра" 90

у Львовѣ, улиця Театральна число 8.

Цѣс. кор. упривілиована

Рафінерія спірітусу, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

ЮЛІЯ МІКОЛЯША у Львовѣ

поручае

ратафію и овочѣвку несолоджену

зъ найлѣпшихъ овочѣвъ.

Складъ для мѣста Львова

при улици Коперника ч. 9. 72

Антикварска оферта.

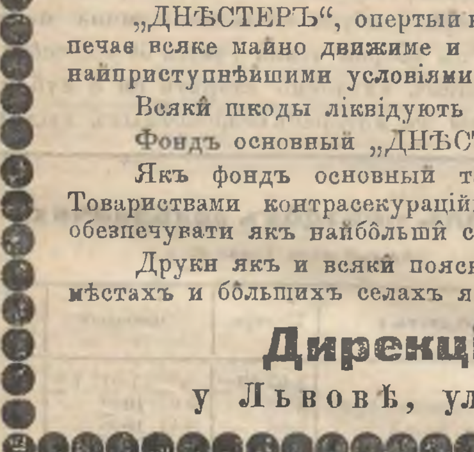
МАЙЕРЪ, ЛЕКСІКОНЪ

4 (найновѣйше) выдане

16 елегантныхъ томôвъ оправленыхъ въ полотно, якъ новû, замѣсть

зр. 26 зр. 55.

M. Kuppitsch W-we, Wien, 1 Schottenring 8.

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА

Выробôвъ плятированыхъ

ЯКУБОВСКІЙ и ЯРРА

Краковъ. Львôвъ,

Самовары тульскû и Чай хиньскû.

Направы, золоченя и посрѣблюваня

по цѣнахъ фабричныхъ.

Цѣнники даромъ и франко. — Опаковане безплатно.

12

ПРИГОТОВЛЕНЕ

на

ОДНОРОЧНЫХЪ ОХОТНИКÔВЪ

и до принятя въ

Ц. И К. ВОЙСКОВû ШКОЛЫ

починае ся въ приватнôй войсковôй приспособляючôй школѣ — **3 лютого с. р.**

Frisch, Wien 1, Schottenbasteingasse 4.

директоръ, ц. и к. майоръ въ пенс., упередъ проф. въ ц. и к. Академіи вôдъ жені и корпусѣ вôдъ мінъ и пр.

Проґрамы даромъ.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.